

Wolnicz-Pawłowska, Ewa

"Dzieje Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w latach 1981-2007 : (praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Piskurewicza)", Agata Zaranek : [recenzja]

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 74, 39-40

2011

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOTATKI HISTORYCZNE

Agata Zaranek, *Dzieje Towarzystwa Naukowego
Warszawskiego w latach 1981–2007*

(praca magisterska napisana pod kierunkiem
prof. dr. hab. Jana Piskurewicza)

W roku 2009 na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie pani Agata Zaranek przedstawiła pracę magisterską pt. *Dzieje Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w latach 1981–2007*. Pracą kierował członek Towarzystwa, prof. dr. hab. Jan Piskurewicz. Autorka złożyła jeden egzemplarz swojej pracy w sekretariacie Towarzystwa, gdzie jest dostępny dla zainteresowanych osób. Praca składa się ze wstępu, czterech rozdziałów oraz podsumowania, zawiera poza tym spis tabel, bibliografię, a także cztery aneksy.

W rozdziale I przedstawiono dzieje Towarzystwa w latach 1907–1952, w rozdziale II — historię TNW z lat 1981–1989 (okres PRL), w rozdziale III ujęto dzieje Towarzystwa w latach 1990–1999, zaś w rozdziale IV: w latach 2000–2007. Aneks I zawiera sylwetki wybranych członków honorowych TNW (Aleksander Gieysztor, Bolesław Górnicki, Piotr Strebeyko), Aneks II to spis wydawnictw TNW z lat 1994–2007. W Aneksie III przedstawiono wywiad z prof. Ewą Wolnicz-Pawłowską (ówczesnym Sekretarzem Generalnym TNW) i prof. Witoldem Wieniawskim (Skarbnikiem Towarzystwa). Aneks IV zawiera statut Towarzystwa z 1998 roku.

Głównym źródłem, wykorzystanym w pracy, były „Roczniki Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”. Autorka postawiła sobie kilka pytań, na które starała się odpowiedzieć w toku pracy:

1. W jaki sposób zmienił się charakter TNW w stosunku do pierwszego okresu jego istnienia, tj. do 1952 roku? Jak obecnie kształtują się jego cele i charakter działania?
2. Które wydziały osiągają najlepsze wyniki działalności i czym jest to uwarunkowane?

3. Czy istnieje i co daje współpraca z innymi instytucjami naukowymi? Jak ta współpraca wygląda na tle całej działalności TNW?

4. Jak kształtują się stosunki TNW — PAN?

W przeprowadzonej przez autorkę rozmowie z członkami Prezydium Zarządu TNW pada między innymi pytanie o to, od czego zależy aktywność poszczególnych wydziałów. Prof. Witold Wieniawski odpowiada: „Bardzo ciekawe pytanie, bo to nie dotyczy samego Towarzystwa, tylko całości działalności naukowej”.

Rozważania obojga rozmówców autorki, która nagrała wywiad, skierowały się ku problemom polityki naukowej państwa. Prof. Witold Wieniawski stwierdził, że wachlarz działów nauki jest bardzo rozmaity, a poszczególne gałęzie wiedzy rządzą się własnymi prawami i mają swoje życie wewnętrzne. Tymczasem wszystkie administracje państwowe mają ten sam problem — chcą ująć życie naukowe w jedne ramy, w jedną całość. „Nauki humanistyczne wyrażają się słowem. Nauki przyrodnicze, do których dojdzie i medycyna, a tym bardziej i nauki techniczne, wyrażają się działaniem. Nikt sobie nie poradził z tym zagadnieniem, jaka część nauki żyje z działalności opatentowanej, a jaka z publikowanej. Inaczej mówiąc, jeśli Pani zaobserwowała, że w tego typu Towarzystwie bardzo aktywni są humaniści, to dlatego, że oni pracują słowem”. Po odpowiedzi prof. Ewy Wolnicz-Pawłowskiej („I dlatego realizują się w konferencjach czy publikacjach. Kolidy z nauk ścisłych działają trochę inaczej”) prof. Witold Wieniawski kontuuje: „Mało tego, mają problem jeszcze gorszy. Bo jeżeli wejdzie Pani w system patentowy, to musi Pani trzymać język za zębami. I w jaki sposób obliczać wtedy publikacje?”.

Pomysł prof. Jana Piskurewicza, aby dzieje TNW po 1981 uczynić tematem pracy magisterskiej, zasługuje na wielkie uznanie. Jest pięknym uzupełnieniem obchodów stulecia Towarzystwa w 2007 roku.

Ewa Wolnicz-Pawłowska